

Jaarverslag SWV-Berkelland 2010.

April 2011

Inleiding

Dit is het jaarverslag over 2010, samengesteld door Jan Boekestijn, interim coördinator van het samenwerkingsverband.

In dit verslag passeren de belangrijkste structurele werkzaamheden de revue, naast bijzondere gebeurtenissen die voor 2010 kenmerkend waren.

Achtereenvolgens komen het coördinatorschap, de structurele activiteiten van de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL), Zorg Advies Team (ZAT) en Beleids Advies Groep (BAG) aan de orde.

Daarna zal ik nader ingaan op nevenactiviteiten soms met een incidenteel karakter, maar altijd verbonden met de kerntaak van het SWV: Iedere leerling een passende onderwijsplek bieden.

Coördinator

In maart is de dan zittende coördinator plotseling op niet reguliere wijze vertrokken. Dit leidde tot een korte periode waarin sprake was van een vacature. Processen liepen nog wel door, maar initiatieven en stimulerende activiteiten bleven daardoor uit. Er ontstond behoefte aan duidelijkheid en voortgang. Vanaf de meivakantie 2010 (29 april) vervul ik als interim het coördinatorschap. De capaciteit liep daarmee terug naar één dag in de week. Hierdoor was in ieder geval de continuïteit van bestaande activiteiten (PCL en ZAT) gewaarborgd. Echter, mede doordat het ontbrak aan een inwerkperiode, kwamen enkele beleidsmatige ontwikkelingen op een lager pitje te staan.

Gedurende het gehele jaar speelden juridische processen rond het vertrek van M. Bolster een prominente rol. Dit vroeg veel bestuurlijke aandacht, naast enige financiële offers. Inmiddels is dit traject naar tevredenheid afgerond.

Om zo snel en goed mogelijk de beleidsmatige ontwikkelingen op gang te brengen en houden, heb ik zo veel mogelijk gebruik gemaakt van aanwezige kennis bij anderen, met name collega's in andere samenwerkingsverbanden. De start van de coördinatie periode bestond vooral uit veel netwerken en inlezen. Op basis van de aldus verkregen informatie kreeg het samenwerkingsverband voldoende impulsen om door te gaan op de ingeslagen weg en om diverse ontwikkelingen in gang te zetten en te houden.

PCL

De PCL kwam het afgelopen schooljaar gemiddeld een keer per twee weken bij elkaar en heeft een advies-, consultatie- en sluisfunctie als het gaat om zorg voor leerlingen en overdracht en toeleiding naar voortgezet en praktijkonderwijs en andere voorzieningen. De PCL houdt jaarlijks een evaluatie met de RVC en de Geldergroep. Uit deze evaluatie bleek dat de adviezen die we als PCL hebben geschreven van goede kwaliteit waren. In het overleg met de Geldergroep waren we met name kritisch op het nakomen van afspraken. De Geldergroep leverde niet altijd tijdig de onderzoek rapportages aan. Voor komend jaar hebben we hier expliciet afspraken gemaakt, met daarin een boetebedrag voor niet tijdig leveren.

De jaarlijkse infomiddagen voor (S) BAO- scholen stond vooral in het teken van uitleggen hoe het Digitaal Onderwijskundig Rapportage Systeem (ORS) werkt. De bedoeling is dat basisscholen leerling gegevens in het ORS importeren en dit digitaal klaar zetten voor de school van het voortgezet onderwijs. Daarnaast zijn o.a. het tijdspad en de procedure m.b.t. de aanmelding van lwoo-pro leerlingen besproken. Met de SBO Diekmaat zijn hierover aparte afspraken gemaakt.

ORS

Het invoeren van het digitaal Onderwijskundig Rapport heeft veel aandacht gehad. In een eerder stadium was besloten dit systeem dit jaar te gaan gebruiken voor aanmeldingen van basisscholen uit het samenwerkingsgebied Berkeldal. Uit nader onderzoek bleek dat het ORS nog heel wat kinderziektes had. In nauw overleg met de projectleider ORS is er alles aan gedaan om deze op tijd te herstellen. Toch bleek na invoering nog belangrijke informatie niet goed door te komen. Met medewerking van enkele basisscholen zijn op de valreep nog belangrijke wijzigingen doorgevoerd. Desondanks bleek het ORS behoorlijk gevoelig voor foutieve informatieoverdracht. Een belangrijk, moeilijk te beïnvloeden factor bleek aan de invoerkant te zitten. Wanneer gegevens onjuist in het systeem worden ingevoerd komt het niet goed door bij het VO. Het gebruiken van het ORS vraagt volgend jaar nadrukkelijk aandacht, met name bij de partners aan de invoerkant.

ZAT

Een Zorg Advies Team is een multidisciplinair team, waarin professionals uit het onderwijs, het maatschappelijk werk, de jeugdzorg, de jeugdgezondheidszorg, gemeente (leerplicht), veiligheid en REC's structureel samenwerken om kinderen, gezinnen en scholen bij (vermoedens van) emotionele, gedrags-, ontwikkelings- en/of leerproblemen te ondersteunen.

Het ZAT Berkelland komt ongeveer tien keer per jaar bij elkaar. Bij aanvang bleek er een behoefte aan meer betrokkenheid van zorgcoördinatoren van scholen. Het was gewoonte dat de betreffende zorgcoördinator bij het overleg aanschoof om een casus in te brengen/te bespreken. Na bespreking vertrok de betreffende coördinator weer. Tevens bleek dat de deelnemers het overleg tot dan toe (te) lang vonden duren. Van begin af aan heb ik ingezet op effectiever en efficiënter overleggen. Als eerste pasten we het in en uitlopen van coördinatoren aan. Afspraak was dat een groep voor en een groep na de pauze aanwezig zou zijn. In de pauze kan iedereen elkaar spreken, zodat de

informele functie behouden zou blijven. Vanaf dat deze afspraak in werking trad, heeft geen enkel ZAT-overleg langer geduurd dan tot aan de pauze. Na enkele vergaderingen bleek opnieuw een efficiëntieslag mogelijk door de voortgangsrapportages niet meer te bespreken. Daarmee kwamen we tevens tot de kern van het overleg: coördinatoren konden hun ondersteuningsvragen stellen aan een multidisciplinair (expert)team. Uit de behandeling volgen concrete aanwijzingen en acties die tot de juiste ondersteuning moeten leiden. Toegevoegde waarde zit in het overleg zelf, waarin men elkaar versterkt op mogelijke vormen van ondersteuning en behandeling. Het is tevens het overleg waarin afspraken over vervolgacties gemaakt worden.

Aandachtspunt voor het ZAT-overleg blijft het betrokken houden van alle partijen. Zeker nu zij niet altijd aan de zorgtafel zitten.

BAG

De Beleids Advies Groep heeft de functie om op vraagstukken tussen strategisch en operationeel niveau advies uit te brengen aan de coördinator en/of het bestuur.

Vanwege het wisselen van het coördinatorschap heeft het functioneren van de BAG enige tijd stil gelegen. In het najaar is dit weer opgepakt. Het belangrijkste thema dat besproken is met de BAG was de effectiviteit van de rebound. Gevolg hiervan was dat er meer aandacht is voor het verloop van leerlingen die geplaatst zijn in de rebound. Wat in dit kader nog steeds aandacht vraagt is de overgang van VO-school naar de rebound. En vice versa. Voor beide momenten geldt dat er goede afspraken moeten worden gemaakt over hoe de begeleiding het beste kan plaatsvinden en welke aanpassingen dit vraagt van de reguliere onderwijsplaats.

Een ander onderwerp, dat permanente aandacht vraagt, is Passend Onderwijs. Met name de vraag hoe binnen het regulier onderwijs tot gewenste aanpassingen kan worden gekomen, zodat leerlingen die nu niet of moeilijk meekunnen, toch het regulier onderwijs kunnen blijven volgen. Dit zal de komende tijd hoog op de agenda blijven staan, zowel strategisch (zie kopje Passend Onderwijs), als operationeel.

Rebound

Onder het kopje PCL is al een en ander gezegd over de Rebound. De Rebound is een vorm van ondersteuning, waarbij binnen de reguliere omgeving een (acute) onhoudbare situatie is ontstaan door het gedrag van een leerling. Binnen het SOTOG hebben we acht plaatsen ingekocht waar leerlingen tijdelijk naar toe kunnen. De bedoeling van deze tijdelijke situatie (drie maanden) is dat ze daarin leren zich aangepast te gedragen, zodat veilige terugkeer naar het regulier onderwijs mogelijk is. Dit betekent dat onderzoeken nodig zijn, dat er adequate begeleiding wordt geboden en dat leerkrachten aanwijzingen krijgen hoe om te gaan met de betreffende leerling, zodat terugval uitblijft.

Een belangrijke succesfactor voor Rebound is de samenwerking tussen reguliere leerkrachten en de begeleiders van de Rebound. Met name de terugkeer is een spannend en precair moment, omdat de betreffende leerling uit de vreemde en ondersteunende situatie weer terugkeert in de omgeving waar het problematische gedrag ontstond.

Aandachtspunt vormt tevens de duur van de Rebound. Er zijn acht plekken, die rond november allemaal bezet waren. Wanneer deelnemers onvoldoende snel uit- of doorstromen en/of wanneer er te veel verwijzingen komen, dan ontstaan er

wachlijsten. Juist vanwege de vaak acute situatie is dit een zeer ongewenste situatie. Er is meerdere keren overleg geweest met het SOTOG om te bevorderen dat de doorstroming zo snel mogelijk verliep. Zoals ook al eerder gezegd ligt er ook een verantwoordelijkheid bij de leverende scholen. Zij moeten zorgdragen voor een gemakkelijke terugkeer. Dit kan alleen door een goed handelingsplan samen met het SOTOG en een frequente afstemming van het begeleidingsproces. Op dit vlak zijn verbeteringen zeker mogelijk. Extra investeringen hierin zijn dan ook gewenst.

Passend Onderwijs strategisch

Vanuit het ministerie is beleid ingezet om Passend Onderwijs verplicht in te voeren vanaf 2013. Iedere professional binnen het onderwijsveld zal beamen dat het verstandig is voor iedere leerling een passende plek te bieden. Iedereen heeft recht op zo goed mogelijk onderwijs, ongeacht vermogens en/of beperkingen. Dit betekent dat iedere school in staat moet zijn de daar aangemelde leerlingen ook daadwerkelijk te plaatsen. Niet iedere school kan voor iedere leerling de meest ideale leerplek organiseren. Het is dan ook toegestaan/noodzakelijk om een samenwerking aan te gaan met scholen/partijen die deze zorg wel kunnen bieden. Dit betekent dat het samenwerkingsverband voldoet aan de plicht vanuit het ministerie. Samenwerken vraagt nogal wat van de betrokken partijen, wat is het gezamenlijke doel, wie doet wat, welke procedures ondersteunen dit doel en deze samenwerking, wie betrekken we als partner, welke grootte is optimaal, etc. Dergelijke vragen dienen op bestuurlijk niveau te worden opgelost. Iedere partij neemt daarbij bij logischerwijs de eigen organisatie als referentiekader, wat de nodige discussies oplevert. Dit proces wordt nog eens bemoeilijkt door de tijdsdruk en de bijkomende plicht te bezuinigen op de huidige begroting.

In dit proces werken we nauw samen met toekomstige partners van de REC's cluster II, III, en IV. Hun expertise zal van belangrijke waarde zijn bij het implementeren van Passend Onderwijs binnen het regulier onderwijs. Dit proces gaat in 2011 met toenemende intensiteit voort.

Passend Onderwijs operationeel

Intussen gebeurt er al veel in het kader van Passend Onderwijs op het niveau van het onderwijs zelf. In de regio Noord en Oost Achterhoek (NOACH) werken het samenwerkingsverband basisonderwijs (Berkeldal) en het SWV-Berkelland nauw samen aan enkele concrete projecten. Deze staan verwoord in het zogenaamde veldinitiatief. Eén van de projecten is de doorgaande zorgroute PO VO. Leerlingen die binnen het basisonderwijs al specifieke zorg nodig hebben, mogen bij overgang naar het VO niet in een gat vallen. Samen werkten we dan ook aan een procedure die deze zorgroute voldoende moet borgen. De afspraak die hieruit voortvloeide is dat wanneer het basisonderwijs bespreekleerlingen heeft, zij ons (PCL) er bij betrekken als professionals. Wij kunnen dan advies geven over het te volgen traject met het oog op de latere overgang naar het VO.

Een ander project is de Onderwijs en Zorgroute. Aan de hand van duidelijke en concrete indicatoren kan vastgesteld worden welke zorg een leerling nodig heeft, waarbij de

ontwikkelde procedure borg staat voor het volgen van het juiste traject. In het kader van deze zorgroute is in december een studiemiddag georganiseerd voor de zorgcoördinatoren met ondersteuning van begeleiders van de IJsselgroep en de ontwikkelaar van de zorgroute. Deze route is besproken in samenhang met het handelingsgericht werken. Resultaat was een inspirerende middag die de deelnemers goed aan het denken zette. Jammer dat de opkomst wat gering was.

Een ander operationeel aandachtspunt is de ontwikkeling van het zorgprofiel. Dit profiel schetst het geheel dat een school heeft te bieden op gebied van zorg aan leerlingen, in het bijzonder aan hen die een specifieke vraag hebben. In het kader van Passend Onderwijs moet iedere school beschikken over een dergelijk zorgprofiel. Dit document vormt tevens basis voor het overleg tussen scholen in het kader van de afstemming van hun aanbod en noodzaak voor samenwerking. Naast de strategische invalshoek om te komen tot de gewenste visie op Passend Onderwijs, vormt de weg van de zorgprofielen een goede operationele ingang. Het uiteindelijke zorgprofiel per school zal een resultaat zijn van diverse afwegingen die een zekere mate van wederzijdse afhankelijkheid vertonen. In de eerste plaats is dit de kwaliteit (competenties) van de leerkrachten. Een ander argument zijn de voorzieningen of faciliteiten die een school kan of wil bieden. Ook de organisatorische component speelt een rol mee. Alle aspecten hebben een prijskaartje, dus ook de financiële component is belangrijk, juist in een tijd dat er bezuinigd wordt op het onderwijs. Natuurlijk speelt ook het verander-, of ontwikkelvermogen van de organisatie mee, naast niet nader te noemen vele andere factoren.

Jeugdmaatschappelijk werker

Ter stimulering van goede zorg binnen het onderwijs waren er mogelijkheden opengesteld om, aan de hand van een onderbouwing, een subsidieaanvraag te doen. In samenwerking met SWV Oost Achterhoek hebben we een gezamenlijk plan ingediend om een jeugdmaatschappelijk werker aan te stellen op schoolniveau. Zij is beschikbaar voor één dag in de week. Zij vormt een goede schakel tussen school en ouders in probleemsituaties. Zij heeft de kwaliteiten om ook achter de voordeur effectief handelend op te treden, waardoor in veel gevallen erger voorkomen werd. Wanneer dit stadium al is gepasseerd, is zij in staat handelend op te treden en ouders en/of kind bij de juiste instanties aangemeld te krijgen. Concreet betekende dit in veel gevallen adequate hulp en op termijn het oplossen van problemen of het terugbrengen tot een aanvaardbaar niveau.

De betreffende medewerkster heeft een contract voor twee jaar, en wordt volledig betaald uit de beschikbare subsidie.